

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum honestas sit temperantiæ pars? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Ad tertium dicendum, quod intentio Tullij & Ambrosij est dicere, quod nihil potest esse simpliciter & verè utile, quod repugnet honestati: quia oportet quod repugnet ultimo fini hominis, quod est bonum secundum rationem. Quamvis possit fortè esse utile secundum quid, respectu alicuius finis particularis. Non autem intendunt dicere, quod omne utile in se consideratum pertingat ad rationem honesti.

ARTIC. IV.

Utrum honestas debeat poni pars temperantia?

703

*Supra q. 145. et lo-
cis ibi nota-
tis.
lib. 2. de
Inuen. in
fol. 3. an-
te fin. lib.*

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod honestas non debeat poni pars temperantia. Non enim est possibile quod idem respectu eiusdem sit pars & totum. Sed temperantia est pars honesti: ut Tullius dicit in 2. Rhet. * Ergo honestas non est pars temperantia.

¶ 2 Præterea, Tertio Esdra c. 3. dicitur, quod vinum omnia præcordia facit honesta. Sed usus vini præcipuè superfluus, de quo ibi loqui videtur, magis pertinet ad intemperantiam, quam ad temperantiam. Ergo honestas non est pars temperantia.

¶ 3 Præterea, Honestum dicitur quod est honorabile dignum. Sed iusti & fortes maximè honorantur, ut dicit Philosophus in 1. Rhet. * Ergo honestas non pertinet ad temperantiam, sed magis ad iustitiam vel fortitudinem. Unde & Eleazarus dixit, ut dicitur 2. Machab. 6. Fortiter pro gravissimis ac sanctissimis legibus, honesta morte perfungar.

SED contra est, quod Macrobius * honestatem partem temperantia. † Ambrosius etiam in 1. de Officiis temperantia specialiter honestatem attribuit.

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est *, honestas est quædam spiritualis pulchritudo. Pulchro autem opponitur turpe. Opposita autem temperantiam specialiter honestas pertinere videtur, quia id quod est homini turpissimum & indecentissimum, pellit, scilicet brutales voluptates. Unde & in ipso

*li. 1. rhet.
c. 9. non
multum a
pri. so. 6.
* lib. 1. in
somnia
Scip. in
fol. 2. an-
te mediū
lib.
† Ambros.
li. 1. c. 43
10 n. 1.
* ar. 2. hu-
ius q.*

nomine temperantiæ maximè intelligitur bonum rationis, cuius est moderari, & temperare concupiscentiæ pravas. Sic ergo honestas, prout speciali quadam ratione temperantiæ attribuitur, ponitur pars eius, non quidem subiectiva, vel sicut virtus adiuncta, sed pars integralis ipsius, sicut quædam eius conditio.

Ad primum ergo dicendum, quod temperantia ponitur pars subiectiva honesti, prout sumitur in sua communitate. Sic autem non ponitur temperantiæ pars.

Ad secundum dicendum, quod vinum in ebrijs facit præcordia honesta, secundum eorum reputationem: quia videtur eis quod sint magni, & honorandi.

Ad tertium dicendum, quod iustitiæ, & fortitudini debetur maior honor, quam temperantiæ, propter maioris boni excellentiam. Sed temperantiæ debetur maior honor, propter cohibitionem vitiorum magis exprobrabilium, ut ex * dictis patet. Et sic honestas magis attribuitur temperantiæ, secundum regulam Apostoli, 1. ad Corinth. 12. quod inhonesta nostra maiorem habent honestatem, scilicet remouentem quod inhonestum est.

In co. 12.

QVÆSTIO CXLVI.

De abstinencia, in duos articulos diuisa.

Deinde considerandum est de partibus subiectivis temperantiæ. Et primò, de his quæ sunt circa delectationes ciborum. Secundo, de his quæ sunt circa delectationes venereorum.

¶ Circa primum considerandum est de abstinencia, quæ est circa cibos, & potus; & de sobrietate, quæ est specialiter circa potum.

¶ Circa abstinenciam autem cõsideranda sunt tria.

¶ Primo, de ipsa abstinencia.

¶ Secundo, de actu eius, qui est ieiunium.

¶ Tertio, de opposito vicio, quod est gula.

¶ Circa abstinenciam autem quærentur duo.

¶ Primo, verum abstinencia sit virtus?

¶ Secundo, verum sit virtus specialis?